

Geen beeld zonder framing

Elk beeld heeft een betekenis. Of meerdere betekenissen. Of misschien wel eindeloos veel betekenissen, afhankelijk van wie er naar kijkt. Welk onderschrift plaatsen jouw leerlingen bij een foto van afbrekend poolijs? Hebben ze het over klimaatverandering of over de opwarming van de aarde? Of over een klimaatcatastrofe? Elke omschrijving heeft een andere betekenis, en hanteert een ander 'frame'. **Vivian Van Laarhoven**

Over de auteur

VIVIAN VAN LAARHOVEN

is documentairemaker en begeleidt workshops voor jeugdfilmorganisatie JEF. Ze ontwikkelde de workshop *Framing in beeld* en de vorming *Beeldvorming in de kijker*.

Bij 'framing' worden beelden en woorden zodanig gekozen dat ze één aspect van de werkelijkheid sterk uitlichten. Daarmee beland je al snel op het terrein van *spin doctors*, opiniemakers en reclamejongens, die de mening van mensen proberen te sturen. Maar framing is niet enkel een instrument om meningen te beïnvloeden. Het is ook een manier om betekenis te geven aan de werkelijkheid. We gebruiken frames, omdat ze ons helpen om de wereld beter te begrijpen. Die bril – het frame – wordt gekleurd door onze opvoeding, cultuur, vrienden, opleiding, enzovoort. Je kunt het frame nooit afzetten, maar je kunt wel je blik verruimen.

OPWARMING OF VERANDERING?

Als we de nieuwsactualiteit doorlichten, praten we dan over een migratiestroom of een migratiecrisis? Over de opwarming van de aarde of over klimaatverandering? Zulke keuzes worden veelal bepaald door nieuwsmedia en politici. Dat geeft hen een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Enkel het kritisch raadplegen van meerdere bronnen leidt tot een completer zicht op de werkelijkheid.

NOTRE-DAME

Leerlingen kunnen zich bewust worden van hun eigen frames door middel van *Visual Thinking Strategies* (VTS), een pedagogische methode speciaal ontwikkeld voor musea. Daarbij ga je in dialoog over een object (beeld) en onderzoek je de mogelijke interpretaties aan de hand van een vaste set vragen:

- Wat gebeurt er?
- Waaraan zie je dat?
- Wat kun je nog meer ontdekken?

De leerlingen hebben bij één beeld verschillende interpretaties en associaties, afhankelijk van het frame (persoonlijke ervaring, kennis) waarmee ze kijken.

Framing kan je via actieve opdrachten implementeren in de lessen. Bijvoorbeeld:

- Bespreek een foto en laat de leerlingen ontdekken dat ze één beeld op uiteenlopende manieren interpreteren.
- Toon een afbeelding uit de actualiteit. Verdeel je klas in verschillende nieuwsredacties, die elk vanuit een verschillende visie krantenkoppen schrijven. Neem bijvoorbeeld een afbeelding van de brand in de Notre-Dame. Eén redactie draagt de Franse cultuur hoog in het vaandel, één redactie kijkt door een ecologische bril, één redactie komt op voor de rechten

van de arbeiders, enzovoort.

- Leerlingen gaan op zoek naar verschillende krantenkoppen over een bepaald onderwerp. Hoeveel krantenkoppen kunnen ze vinden? Vanuit welke invalshoek is elke kop geschreven?

WORKSHOP

JEF, het aanspreekpunt voor iedereen die in Vlaanderen te maken heeft met jeugd, film en nieuwe media, ontwikkelde de workshop *Framing in beeld* waarin leerlingen (2de en 3de graad secundair) op een actieve manier ontdekken hoe onze blik wordt gekleurd door de media. Ze gaan aan de slag met filmtechnieken die onze frames kunnen beïnvloeden. Zo wordt elke leerling zich bewust van zijn eigen frame. In de vorming *Beeldvorming in de kijker* ontdekken leerkrachten hoe ze deze techniek kunnen implementeren in hun klaspraktijk.

Meer weten?

Dan kun je terecht op onderstaande websites:
<https://professionals.jeugdfilm.be/meer-dan-film/workshop/framing-in-beeld>
<https://professionals.jeugdfilm.be/meer-dan-film/vorming/beeldvorming-in-de-kijker>